

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเหนื่อยล้าของผู้ดูแลที่เป็นญาติผู้ป่วยที่สูญเสียการทำงาน
ของระบบประสาทไขสันหลัง

จุฬามาศ คงกลาง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2561

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเหนื่อยล้าของผู้ดูแลที่เป็นญาติผู้ป่วยที่สูญเสียการทำงานจากระบบประสาทไขสันหลัง

FACTORS RELATED TO FATIGUE IN FAMILY CAREGIVER OF SPINAL CORD DISORDERS PATIENTS

จุฬามาศ คงกลาง 5736290 PHCN/M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : เพลินพิศ สุวรรณอำไพ, Ph.D.(ENVIRONMENTAL HEALTH SCIENCES), สุนีย์ ละกำป็น, กศ.ค.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร), ชลเวช ชวศิริ, พ.บ. ว.ว. (ศัลยศาสตร์ ออร์โธปิดิกส์)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเหนื่อยล้าและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเหนื่อยล้าของผู้ดูแลที่เป็นญาติผู้ป่วยที่สูญเสียการทำงานจากระบบประสาทไขสันหลังที่พาผู้ป่วยมาติดตามผลการรักษา ณ โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 148 คน โดยใช้แนวคิดความเหนื่อยล้าของไปเปออร์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2560 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเหนื่อยล้าระดับน้อย คะแนนเฉลี่ย 2.97 (S.D.=1.83) ระดับการศึกษา (มัธยมศึกษา) ($r = -0.18, p = 0.029$) ภาวะสุขภาพ ($r = -0.46, p < 0.001$) ระยะเวลาที่รับบทบาทเป็นผู้ดูแลผู้ป่วย ($r = 0.184, p = 0.025$) ภาระในการดูแล ($r = 0.379, p < 0.001$) คุณภาพการนอนหลับ ($r = 0.50, p < 0.001$) ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้ป่วย ($r = -0.307, p < 0.001$) ความเครียด ($r = 0.583, p < 0.001$) และแรงสนับสนุนทางสังคม ($r = -0.173, p = 0.036$) มีความสัมพันธ์กับความเหนื่อยล้าของผู้ดูแล ผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุขั้นตอน พบว่า ความเครียด ภาวะสุขภาพ ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้ป่วย และระดับการศึกษาสามารถร่วมกันทำนายความเหนื่อยล้าของผู้ดูแลได้ ร้อยละ 50.3 ($F = 5.459, p = 0.021$) ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมการจัดการความเหนื่อยล้า การจัดการความเครียด และควรมีการเตรียมผู้ดูแลในระยะวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่ผู้ดูแลและครอบครัว

คำสำคัญ: ความเหนื่อยล้า/ ผู้ดูแลที่เป็นญาติผู้ป่วย/ ผู้ป่วยที่สูญเสียการทำงานจากระบบประสาทไขสันหลัง

FACTORS RELATED TO FATIGUE IN FAMILY CAREGIVER OF SPINAL CORD DISORDERS PATIENTS

JUTHAMAS KONGKLANG 5736290 PHCN/M

M.N.S. (COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PLERNPIT SUWAN- AMPAI, Ph. D. (ENVIRONMENTAL HEALTH SCIENCES), SUNEE LAGAMPAN, Ed.D. (CURRICULUM RESEARCH AND DEVELOPMENT), CHOLAVECH CHAVASIRI, M.D.

ABSTRACT

This descriptive correlational research aimed to study fatigue and factors related to fatigue in family caregiver of spinal cord disorders patients who were followed up at Siriraj Hospital. The study samples were 148 caregivers. Fatigue was measured using the Integrated Fatigue Model: IFM (Piper, 1987). Data were collected by self-administered questionnaire from July to November 2017. Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Statistics were used to examine factors associated with fatigue. The results showed that the fatigue level was found to be low with the mean score of fatigue 2.97 (S.D.=1.83). Education (secondary school) ($r = -0.18$, $p=0.029$), health status ($r = -0.46$, $p< 0.001$), duration of role as caregiver ($r = 0.184$, $p =0.025$), caregiving burden ($r = 0.379$, $p< 0.001$), sleep quality ($r = 0.50$, $p< 0.001$), the ability to do daily living activities of patients ($r = -0.307$, $p< 0.001$), stress($r = 0.583$, $p< 0.001$) and social support ($r = -0.173$, $p= 0.036$) were related to fatigue. Multiple regression analysis revealed that stress, health status, the ability to do daily living activities of patients, and education were associated with fatigue and could explain fatigue in caregiver by 50.3% ($F=5.459$, $p= 0.021$). The results of this study can be used as a guideline for the development of fatigue and stress management programs for caregivers. In addition, during discharged planning, caregivers should be well prepared to empower caregivers and families.

KEY WORDS: FATIGUE/ FAMILY CAREGIVERS/ SPINAL CORD DISORDERS PATIENT